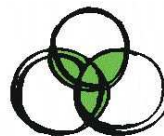

Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej w dolnośląskim RPO 2014-20

Radosław Gawlik
Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
Wrocław 7.05.2014

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Polska Zielona Sieć

Zagadnienia

- O co chodzi w polityce klimatycznej UE? O co chodzi w polityce energetycznej RP ?
- Ocena priorytetu 3- gospodarka niskoemisyjna w RPO na Dolnym Śląsku
- Energetyka obywatelska, przykłady z innych regionów
- Podsumowanie ?

Tezy wystąpienia

- Polityka energetyczno- klimatyczna UE nie musi być przeciwko Polsce (jeśli jest, to głównie poprzez działania polityków)
- Dolnośląski RPO w kierunkach wsparcia gospodarki niskoemisyjnej idzie w dobrym kierunku, może za skromnie a pewne kwestie warto doprecyzować
- Można jeszcze poprawić RPO w głównym dokumencie ale i na etapie uszczegółowień

Warto być w awangardzie nie w ogonie zmian

Unia Europejska-polityka energetyczno-klimatyczna

- *konieczna zmiana energetyczna chroniąca nas przed globalnym ociepleniem*
- *UE - leader w światowej polityce klimatycznej*

- MAPA DROGOWA 2050 (Roadmap 2050) –
marzec 2011 r. Komisja Europejska

„Plan działań - **przejdzie na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.**”

- Cel - osiągnięcie redukcji emisji CO₂ o 80-95% do 2050 r.

Kluczowe technologie konieczne do realizacji celu UE:

- samochód elektryczny (**startuje z opóźnieniem, pierwsze udane wdrożenia np. Tesla**)
- budownictwo zero energetyczne- dyrektywa,
- odnawialne źródła energii –OZE- dyrektywa,
- efektywność energetyczna(oszczędzanie)
- wychwytywanie i podziemne składowanie dwutlenku węgla – CCS (**na razie odpada**)

Koszty w UE

- Dodatkowe inwestycje konieczne dla redukcji 90 % CO2 z „Roadmap 2050” :
- **270 mld euro rocznie w okresie 2010-2050**

to dodatkowe nakłady inwestycyjne - **1,5%**
europejskiego PKB.

Wojny pochłaniają zdecydowanie więcej środków:

Wojny w Iraku i Afganistanie będą kosztować podatników USA nawet do 6 bln. dolarów – obliczyli badacze Harvard University. Już poniesione koszty wojskowe to tylko jedna trzecia tej sumy. Najdroższa będzie wieloletnia opieka medyczna i zasiłki dla weteranów. (29.03.13 Dziennik Związkowy)

Korzyści - dekarbonizacji (odwęglowienia) – gospodarki niskoemisyjnej UE

uniezależnienie się od importu surowców

energetycznych spoza Unii – wzrost bezpieczeństwa

wymiar gospodarczy - zmniejszenie importu paliw =
oszczędności rzędu 175-320 mld euro rocznie

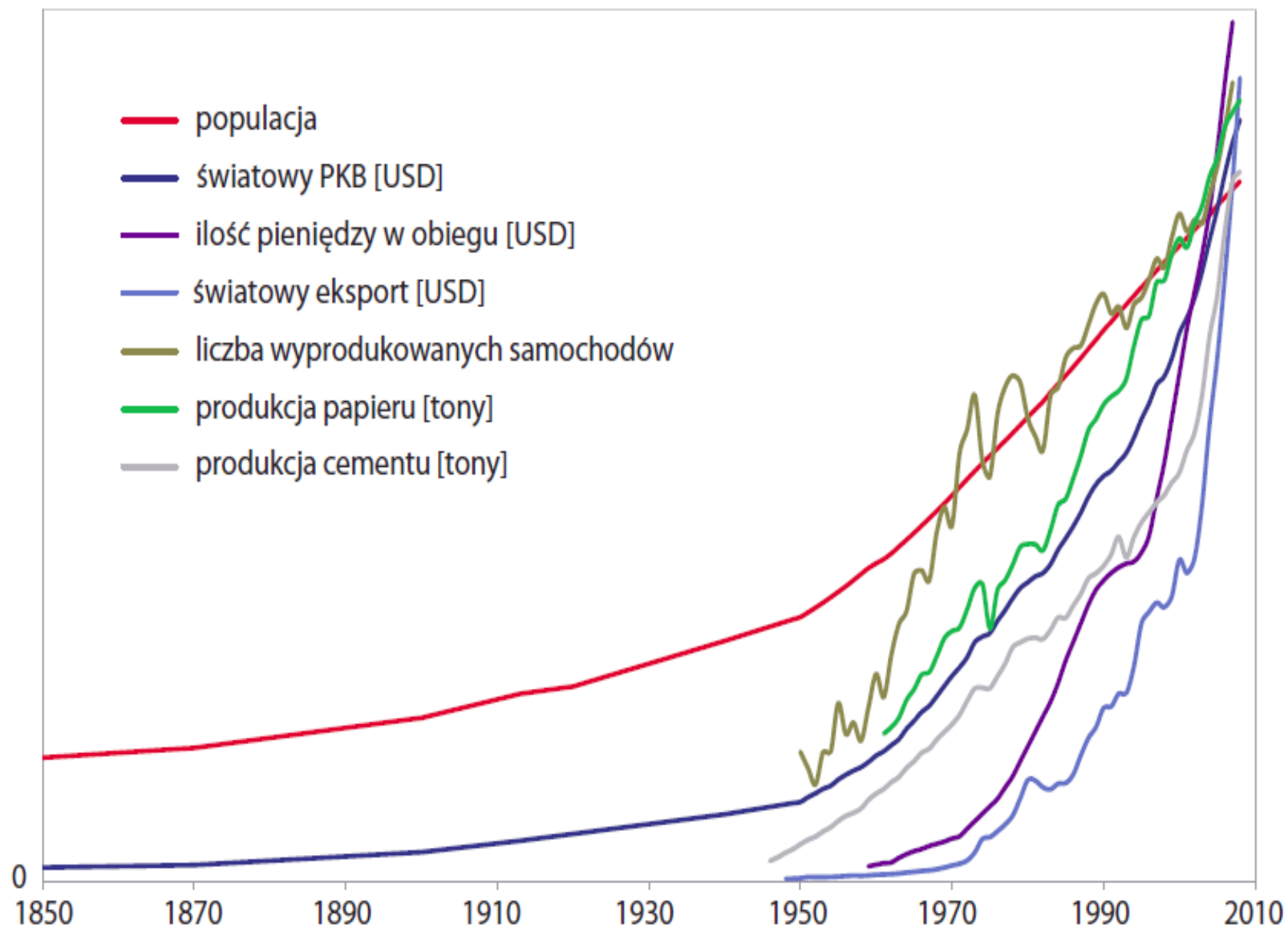
pobudzenie innowacyjności (nowe technologie)

**tworzenie nowych miejsc pracy -1,5 mln. nowych miejsc
pracy do 2020 r.**

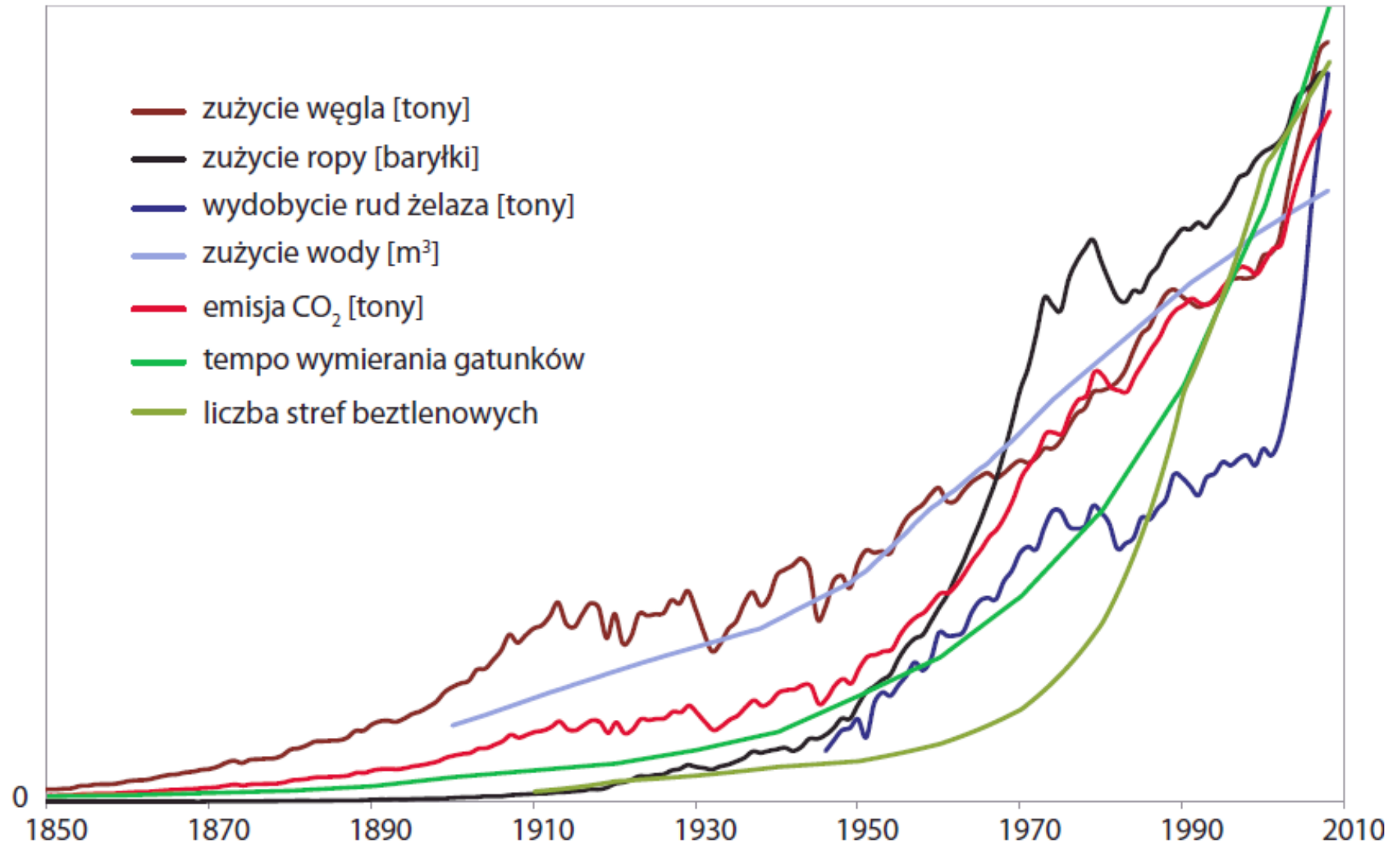
**korzyści w postaci poprawy jakości powietrza i
zdrowia publicznego**

*znaczna redukcja emisji do powietrza w UE – oprócz
ograniczenia zagrożeń związanych ze zmianą klimatu w skali
globalnej (Polska- obecnie skrócenie o 9 mies. przeciętnej
długości życia z powodu zanieczyszczenia powietrza , dane
WHO 2013)*

Świat wzrostu – gospodarka

Świat wzrostu – eksploatacja zasobów i środowiska

Świat na rozdrożu- kryzys zasobów

Polski fizyk Marcin Popkiewicz, napisał świetną książkę „Świat na rozdrożu”-

Tempo WYKŁADNICZEGO zużycia zasobów (w tym surowców energetycznych) i wzrostu gospodarek jest nie do utrzymania !

Konkluzja: Świat w ciągu niedługiego czasu czeka kryzys finansowy wywołany brakiem zasobów, najprawdopodobniej ropy naftowej.

Prawda to trudna do przyjęcia a wymaga natychmiastowego działania- od polityków i od nas !!!

Kryzys ekonomiczny z 2008 r pokazuje, że kryzys globalny jest możliwy, mimo że 99% ekonomistów zaprzeczała mu.

Polityka energetyczna- Co robimy w Polsce ?

Czas walki o zasadniczą zmianę, niekorzystna dla inwestorów i obywateli- przejściowość, chaos?

1. Zmienność priorytetów co do paliw kopalnych:
 - szansa na gaz łupkowy** (wciąż nie pewny biznes, wielkość zasobów, koszty środowiskowe),
 - energetyka atomowa** (koszty),
 - nowe odkrywki węgla brunatnego** (rzeczywisty bilans- koszty zewnętrzne),
 - węgiel kamienny** (przeceniana dostępność, koszty)
2. **Blokowanie OZE - rozwoju nowej energetyki odnawialnej, w tym prosumenckiej- obywatelskiej**

Polityka klimatyczna a fundusze UE

- Deklaracja UE–
20% całego budżetu Unii na lata 2014-2020
winno zostać skierowane na walkę ze zmianami klimatu, w tym przejście na przyjazną dla klimatu energetykę odnawialną i na oszczędność energii.

**Priorytet gospodarka niskoemisyjna
(niskowęglowa)**

Alokacja środków na priorytet 4. gospodarka niskoemisyjna – RPO kwiecień 2014

Dolnośląskie	15,8%
Lubelskie	24,6%
Lubuskie	15,0%
Opolskie	15,0%
Podlaskie	20,5%
Pomorskie	22,0%
Śląskie	29,9%
Warmińsko-mazurskie	19,8%

Środki na priorytet gospodarka niskoemisyjna- oś 3:

W sumie 356 mln Euro (1 424 mln zł)

(środki porównywalne z 3,5 krotnością budżetu Legnicy w 2014r)

3.1. OZE 48,8 mln Euro (odniesienia do prosumenta, szerokie grono beneficjentów, w tym właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych)

3.2. Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach 32 mln Euro
(audyt)

3.3 Efektywność energetyczna budynki publiczne i mieszkalne 153 mln Euro
(najwięcej środków na ten cel, wymagany audyt)

3.4. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych 100,8 mln Euro (zakup niskoemisyjnego taboru, publiczne inwestycje w budownictwo pasywne, przebudowa infrastruktury ograniczająca ruch drogowy w centrach miast)

3.5. Kogeneracja 16 mln Euro

4.1. Produkcja i dystrybucja energii z odnawialnych źródeł energii (OZE) 48,8 mln Euro - wskaźniki

- Udział OZE w RP w końcowym zużyciu energii (wg GUS)- wzrost z 10,4 % (2011) do 15,4 % (2023r)

Proponowane, nie oszacowane :

- Dodatkowa zdolność wytwarzanie energii z OZE w MW
- Liczba jednostek wytwarzania OZE

3.2. Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach 32 mln Euro- wskaźniki

Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termorenowacji- 192 tys m² (tj np. 9600 budynków po 200 m²)

Wskaźniki (nieoszacowane):

- Spadek emisji gazów cieplarnianych (ekwiwalent CO₂)

3.3 Efektywność energetyczna budynki publiczne i mieszkalne 153 mln Euro -wskaźniki

Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termorenowacji- 668 tys m² (tj np. 3340 budynków po 200 m²)

Wskaźniki (nieoszacowane):

- Spadek emisji gazów cieplarnianych (ekwiwalent CO₂)

3.4. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych 100,8 mln Euro - wskaźniki

Średnioroczne stężenie pyłu PM10:

Wartość bazowa 35,13 mikrogram/m³ (2012)

Wartość docelowa – do oszacowania

Wskaźniki (nieoszacowane):

- Spadek emisji gazów cieplarnianych (ekwiwalent CO₂)

Liczba zakupionych jedn. publicznego taboru pasażerskiego 99 szt

3.5. Kogeneracja 16 mln Euro

Wskaźniki (nieoszacowane):

- Spadek emisji gazów cieplarnianych (ekwiwalent CO₂)

Linia demarkacyjna – podział co kraj- co regiony

4.1. Produkcja i dystrybucja energii z odnawialnych źródeł energii (OZE)- podział

Proponowany podział mocy:

- en. wodna (do 2 MWe),
- - en. wiatru (do 10 MWe),
- - en. słoneczna (do 1MWe),
- - en. geotermalna (do 2 MWth),
- - en. biogazu (do 1 MWe),
- - en. biomasy (do 5 MWth).

Linia demarkacyjna – cd.

3.3. Efektywność energetyczna budynki publiczne i mieszkalne

Projekty dotyczące budynków publicznych realizowane przez jst oraz ich związki.

Projekty dotyczące budynków mieszkaniowych – poniżej 2 mln zł kosztów kwalifikowalnych

3.5. Kogeneracja

Budowa przyłączy do sieci ciepłowniczej i elektroenergetycznej - podział do 1 MW mocy en. elektrycznej.

„Grant generalny”- pozytywne przykłady lubelskie RPO 2007-13

- **628 instalacji solarnych** na budynkach prywatnych oraz na kilku budynkach publicznych- umowa partnerska gmin Bychawa , Bełżce i Zakrzew- I.2014
- **Projekt Energia słoneczna w gm. Gorzków i Rudnik-** ciepła woda użytkowa dla 502 obiektów, w tym 9 obiektów użyteczności publicznej jak: urząd gminy, szkoły, sala sportowa, centrum społeczno-kulturalne

W systemie zaprojektuj i wybuduj realizuje to firma z Krakowa, koszt 5,3 mln zł

Małopolskie RPO- eliminacja niskiej emisji

Likwidacja palenisk węglowych:

- w gospodarstwach domowych 85 mln Euro
- w MSP 10 mln Euro

- Transport zrównoważony 105 mln Euro

RPO Dolny Śląsk- oś 3 pozytywy

- zróżnicowane kierunki działań spośród proponowanych przez KE (bezpieczeństwo, możliwość realokacji)
- obowiązkowe audyty przy modernizacjach energetycznych budynków i w MSP- poprawna strategia- najpierw redukujemy zużycie energii a następnie dobieramy nowe źródła energetyczne w tym OZE, nie odwrotnie
- Przewidywanie wsparcie dla „działań o charakterze prosumenckim” (jednak niezbyt klarowne zapisy)
- Zamiary istotnego wsparcie obniżania „niskiej emisji”

RPO Dolny Śląsk- oś 3. mankamenty- do poprawy ?

- **Brak wyraźnie określonego wsparcia dla prosumenta** (konsumenta i producenta energii z mikroźródeł do 40 KW)- szansa na innowacyjność i miejsca pracy i szybkie efekty w nowym obszarze nowej energetyki- u sąsiadów w Niemczech 2 miliony prosumentów
- W działaniach na rzecz strategii niskoemisyjnych (102 mln Euro) **dużą część środków pochłoną środki transportu** (99 x 0,4 mln Euro = 39,6 mln Euro) ok. 40 % środków
- Obawa o wydanie większości środków na „łatwe” inwestycje- zakup taboru dla miast, które dają jednak niewiele miejsc pracy lokalnych
- Nie jest jasno zapisane czy istnieje **możliwość „grantu generalnego”** pośrednictwa gmin we wspieraniu OZE w budynkach publicznych i domach indywidualnych- (działania o charakterze prosumenckim?)

RPO Dolny Śląsk- oś 3 niska emisja do poprawki II ?

- Niewłaściwe zdiagnozowanie problemu niskiej emisji- nie ma równorzędności zanieczyszczeń powierzchniowych(lokalne piece i spalanie śmieci) i liniowych (transport) na D. Śląsku
- Pył zawieszony PM10 – 70 % węgiel- piece, 24 % transport
- Pył zawieszony PM 2,5- 87 % węgiel lokalne piece
- Benzo(a)piren 93,7 %- węgiel lokalne piece

Źródło: Program ochrony powietrze woj. dolnoslaskiego
przyjęty 12.02.14

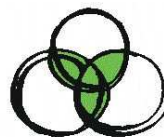
Dziękuję za uwagę

Radosław Gawlik, Stowarzyszenie Ekologiczne

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

Polska Zielona Sieć